

Finansmarknadsstatistik (FMR)

2015

FM5001

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	8
A.12	Uppläggning och genomförande	8
A.13	Internationell rapportering	10
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	10
B	Kvalitetsdeklaration	11
B.0	Inledning	11
B.1	Innehåll	11
1.1	Statistiska målstorheter	11
1.1.1	Objekt och population	11
1.1.2	Variabler	13
1.1.3	Statistiska mått	13
1.1.4	Redovisningsgrupper	14
1.1.5	Referenstider	15
1.2	Fullständighet	15
B.2	Tillförlitlighet	16
2.1	Tillförlitlighet totalt	16
2.2	Osäkerhetskällor	16
2.2.1	Urval	16
2.2.2	Ramtäckning	16
2.2.3	Mätning	16
2.2.4	Svarsbortfall	17
2.2.5	Bearbetning	17
2.2.6	Modellantaganden	17
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	17

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	18
3.1	Frekvens	18
3.2	Framställningstid	18
3.3	Punktlighet	18
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	18
4.1	Jämförbarhet över tiden	18
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	21
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	21
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	21
5.1	Spridningsformer	21
5.2	Presentation	22
5.3	Dokumentation	22
5.4	Tillgång till primärmaterial	22
5.5	Upplysningstjänster	22

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Ämnesövergripande statistik

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:

Sveriges riksbank

Postadress:

103 37 STOCKHOLM

Besöksadress:

Brunkebergstorg 11

Kontaktperson:

Jyry Hokkanen

Telefon:

08-787 00 00

Telefax:

08-21 05 31

E-post:

fornamn.efternamn@riksbank.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation:

Statistiska centralbyrån

Postadress:

Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM

Besöksadress:

Karlavägen 100

Kontaktperson:

Anders Nyberg

Telefon:

08-506 940 00

Telefax:

08-661 52 61

E-post:

fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt 6 kap. 9 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (Riksbanken).

Riksbankens föreskrifter och allmänna råd om instituts rapportering av finansmarknadsstatistik: RBFS 2014:2.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Riksbanken är arkivansvarig myndighet enligt arkivlagen för de handlingar och statistiska uppgifter som upprättas och samlas in av SCB för Riksbankens räkning. SCB förbereder för arkivering och överlämnar till Riksbanken grunddata och andra register, inklusive gamla versioner, samt standardiserade statistikleveransvariabler/statistikleveranser som ska arkiveras. Registren och leveransvariablerna bevaras digitalt och konverteras av SCB till det format som Riksarkivet fastställt som arkivformat. Insamlade statistiska rapporter, i digital- eller pappersform, med primäruppgifter gallras av SCB enligt Riksbankens gallringsbeslut. Publikationer, rapporter och dokumentation av statistiken bevaras digitalt och arkiveras av Riksbanken enligt gällande informationshanteringsplan. Riksbanken diarieför vissa handlingar rörande finansmarknadsstatistiken.

Varje institut som lämnar uppgifter elektroniskt måste spara en undertecknad kopia av rapporten i läsbar form i minst två år efter utgången av den rapportperiod som uppgiften avser. Även kopior av rättelser och andra ändringar av lämnade uppgifter som institutet gör ska undertecknas och sparas i minst två år. Detta i enlighet med Riksbankens föreskrifter och allmänna råd RBFS 2014:2.

A.9 EU-reglering

Finansmarknadsstatistik avseende monetära finansinstitut regleras av Council-Regulation (EC) No 2533/98 of 23 November 1998 - concerning the collection of statistical information by the European Central Bank (ECB).

Statistik rörande konsoliderade balansräkningar för monetära finansinstitut (MFI) regleras i förordning ECB/2001/13. I november år 2007 uppdaterades ECB/2001/13 med ECB/2007/18. Bakgrunden är nya medlemsländer i EU och EMU, hantering av institut för elektroniska pengar och hantering av vissa aktier emitterade av MFI. ECB/2001/13 ersattes under år 2010 av ECB/2008/32 vilket innebar en utökning av den statistik som samlas in. Nya krav från ECB samt uppdateringen av Europeiska Nationalräkenskapssystemet (ENS) ställer krav på nya instrument- och motpartsnedbrytningar. Per 2014-12-31 ersattes därför förordning ECB/2008/32 med ECB/2013/33.

Statistik över räntesatser som tillämpas av monetära finansinstitut på inlåning och utlåning regleras i förordning ECB/2001/18. Förordningen uppdaterades under år 2010 med ECB/2009/7 vilket innebar en utökning av den statistik som samlas in. Detta gjordes i samband med att ECB/2008/32 trädde i kraft.

Sverige har till följd av de uppdaterade författningarna rörande MFI och MIR (räntestatistik) ändrat insamlingen av uppgifter från och med rapporteringen avseende september år 2010 vilket var ett kvartal senare än för EMU-länder.

Nya krav från ECB samt uppdateringen av Europeiska Nationalräkenskapssystemet (ENS) ställer krav på nya instrument- och motpartsnedbrytningar. Per 2014-12-31 ersattes därför förordning ECB/2009/7 med ECB/2013/34.

Annan finansmarknadsstatistik regleras i riktlinje ECB/2007/9 som har uppdaterats genom ECB/2008/31 och ECB/2009/23. ECB/2007/9 ersattes 2014-12-31 med ECB/2013/34.

Övrig internationell reglering

Rapport över Utländska Tillgångar och Skulder (RUTS) regleras i Guidelines for reporting the Bank for International Settlements (BIS) international banking statistics December 2014.

Statistik över OTC-derivat regleras i Bank for International Settlements (BIS) "Guidelines for semi-annual OTC derivatives statistics" som BIS skickar ut inför varje statistikomgång.

Statistiken avseende Special Data Dissemination Standard Plus (SDDS Plus), Internationella valutafondens databas med internationella ekonomiska och finansiella uppgifter, regleras i International Monetary Funds (IMF) "Guide to the Special Data Dissemination Standard".

A.10 Syfte och historik

Statistikens främsta syfte är att redovisa penningmängd och kreditaggregat.

Riksbanken har sedan lång tid tillbaka tagit fram statistik över svenska monetära finansinstitut (MFI) och de finansiella marknaderna, s.k. finansmarknadsstatistik. Statistiken ger en bild av monetära finansinstituts balansräkning, i form av tillgångar och skulder, ut- och inlåning, räntor, utvecklingen av penningmängden och MFI:s kreditgivning samt för utländska fordringar och skulder.

I mars 2003 tog SCB över insamling och produktion av finansmarknadsstatistiken på uppdrag av Riksbanken. Överflyttning av räntestatistiken skedde dock först per juni 2004. Uppgifterna samlas i huvudsak in månadsvis. Vissa uppgifter samlas in endast kvartals-, halvårs- eller årsvis.

Statistiken ger en bild av den övergripande strukturen av

- MFI:s tillgångar och skulder
- utvecklingen av penningmängd och kreditgivning (in- och utlåning)
- in- och utlåningsräntor
- värdepappersmarknaden
- land- och valutafördelning av utländska tillgångar och skulder
- OTC-derivat

Balansräkningsstatistik

Från juni 1977 t.o.m. december 1994 producerades balansräkningsstatistik av SCB på uppdrag av Finansinspektionen (tidigare Bankinspektionen). Därefter övertogs produktionen av Riksbanken under perioden januari 1995 till februari

2003. Sedan mars 2003 produceras den av SCB. Fr.o.m. juni 2004 ingår uppgifter om omvärderingar i balansräkningsstatistiken.

För att anpassa den svenska insamlingen till nya krav från ECB och önskemål från andra användare har blankettinnehållet setts över under år 2008 och 2009 avseende referensmånaden september 2010. Ett led i detta har också varit att identifiera delar som kan tas bort för att hålla uppgiftslämnarbördan nere. Nya blanketter infördes från rapporteringen avseende september 2010. I samband med detta har innehållet i Finansmarknadsstatistiken setts över inför publiceringen avseende september 2010. Dispositionen i publikationen är i stort densamma som tidigare. Däremot har förändringar genomförts för tabeller, diagram och metodbeskrivningar (I publikationen som ges ut månadsvis så finns flikar i Excel-boken som är metodbeskrivningar). Vissa tabeller och diagram är helt nya medan andra är förändrade eller borttagna.

Fr.o.m. april 2012 visas i publikationen MFI:s tillväxttakter rensade för omklassificeringar och köpta/sålda lån. Med tillväxttakt avses utvecklingen av transaktioner (köp och försäljningar, nyutlåning och amorteringar) under en period. Omklassificeringar kan uppkomma när institut tillkommer eller försvinner ur MFI- populationen, förändringar vid fusioner, omklassificering av finansiella instrument och motparter eller för att hantera felrapportering. Kort sagt sådant som inte är transaktioner. Tillväxttakter rensade för omklassificeringar och köpta/sålda lån används således för att få utvecklingen av en serie jämförbar över tiden.

Fr.o.m. 2014 gäller det nya uppdaterade europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper (ESA 2010) i Europa. Denna nya standard ersätter ESA 95 och innebär bland annat att sektorkoder förändras. I samband med det ersätter SCB *Standard för institutionell sektorindelning 2000* (INSEKT 2000) med *Standard för institutionell sektorindelning 2014* (INSEKT 2014). En viktig skillnad är övergången från tidigare 3-ställig till 6-ställig sektorkod. Statistikrapportering enligt de nya sektorkoderna sker fr.o.m. rapporteringen avseende november 2014 i samband med att en ny uppdaterad MFI-blankett börjar rapporteras.

Räntestatistik

Statistik över MFI-institutens in- och utlåningsräntor som Sveriges riksbank tidigare samlat in, lades fr.o.m. juni 2004 över på SCB. Per september 2005 genomgick statistiken en större förändring. Populationen utökades med ett statistiskt urval av kommun- och företagsfinansierande institut samt finansbolag. Ett nytt rapportformulär (MIR) togs fram och räntan mäts som överenskommen årlig ränta. För att anpassa den svenska insamlingen till nya krav från ECB och krav och önskemål från andra användare har blankettinnehållet setts över under år 2008 och 2009. Ett led i detta har också varit att identifiera delar som kan tas bort för att hålla uppgiftslämnarbördan nere. I Sverige infördes den nya blanketten avseende september 2010. I samband med detta sågs innehållet i Finansmarknadsstatistiken över inför publiceringen avseende september 2010.

Fr.o.m. 2014 gäller det nya uppdaterade europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper (ESA 2010) i Europa. Denna nya standard ersätter ESA 95 och innebär bland annat att sektorkoder förändras. I samband med det ersätter SCB *Standard för institutionell sektorindelning 2000* (INSEKT 2000) med

Standard för institutionell sektorindelning 2014 (INSEKT 2014). En viktig skillnad är övergången från tidigare 3-ställig till 6-ställig sektorkod.

Statistikrapportering enligt de nya sektorkoderna sker fr.o.m. rapporteringen avseende november 2014 i samband med att en ny uppdaterad MIR- blankett börjar rapporteras.

Ändringar i balansräkningsstatistik och räntestatistik

RBFS 2014:2 började gälla från december 2014. I samband med detta publicerades också uppdaterade instruktioner för rapporteringen av MFI- och MIR-blanketten.

En genomgående förändring i den nya uppdaterade blanketten är den anpassning av motparter som genomförts för att harmonisera med det uppdaterade europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper (ESA 2010). Framst är det sektorförändringar i den finansiella sektorn som påverkas där försäkringsföretag och pensionsinstitut delas upp i två olika sektorer, värdepapperiseringsinstitut (FVC) blir en egen sektor och sektorn Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag tillkommit.

Nya uppgifter som tillkommit är rapportering av oreglerade lånefordringar (non-performing loans), utestående outnyttjade kreditmöjligheter (kreditlinor) samt handelsfinansiering av poster utanför balansräkningen. Vidare har specificering av skulder i form av korta positioner (räntebärande värdepapper, aktier och andelar) tillkommit. Ny uppgift är också rapportering av utlåning respektive in- och upplåning till MFI inom koncernen.

Omvärderingsspecifikationer för korta positioner, sålda lån samt administrering av FVC lån är nya specifikationer som har tillkommit.

Bostadsinstitut

Bostadsinstitutet är en del av MFI-populationen och har till uppgift att låna ut pengar för bostadsändamål. Uppgifter om bostadsinstitutets upplåning har samlats in av Riksbanken från år 1989. Blanketten upphör efter rapporteringen per augusti 2010, men vissa uppgifter förs över till den nya MFI-rapporten som börjar gälla per september 2010.

Emissioner av värdepapper

Uppgifter om certifikatprogram på den svenska marknaden har samlats in sedan december 1985, obligations- och förlagslåneemissioner sedan januari 1996. Fr.o.m. september 2010 förs uppgifterna samman till en ny rapport som ska rapporteras av samtliga MFI-institut med tillstånd att emittera eller medverka vid emissioner av värdepapper.

Från och med mars 2013 inhämtas uppgifter om värdepappersemissioner från Svensk värdepappersdatabas (SVDB) och ersätter därmed den blankettinsamlade emissionsstatistiken.

Individuellt pensionssparande (IPS)

Uppgifter om individuellt pensionssparande har samlats in sedan år 1994. IPS är ett långsiktigt sparande med rätt till skatteavdrag som regleras i Lag om individuellt pensionssparande (1993:931). IPS utgör en liten del av pensionssparandet i Sverige.

Rapport över utländska tillgångar och skulder (RUTS)

På önskemål från Bank for International Settlements (BIS) samlas landfördelade uppgifter om fordringar och skulder (RUTS) in från MFI. Rapporterna består av två delar RUTS svensk del och RUTS konsoliderad. I RUTS svenska del rapporterar sverigebaserade MFI sektor- och valutafördelade fordringar och skulder. I RUTS konsoliderad rapporteras löptids- och sektorfördelade fordringar på koncernnivå, dels mot egentlig motpart, dels fördelade på dem som står med den slutliga risken.

Vissa uppgifter har samlats in från banker sedan år 1978. Statistiken har under 80-talet utvecklats med uppdelningar på länder och valutor. Fr.o.m. juni 2005 utökades den konsoliderade rapporten med fördelning på slutlig risk. Landfördelningen struktureras om och rapporterande institut utökas till att omfatta samtliga MFI med betydande positioner mot utlandet.

I september 2011 påbörjades ett arbete med att anpassa RUTS-rapporteringen till nya krav. Den sker i två steg.

Steg 1 innebär att även inhemska fordringar och skulder i SEK ska rapporteras i RUTS svenska del. Fordringar och skulder på Riksbanken samt på banker inom koncernen som tidigare rapporterats endast på totalnivå ska i fortsättningen även fördelas på ut- och inlåning samt innehav av värdepapper. I RUTS konsoliderad tillkommer en kolumn för lokala fordringar i utländsk valuta. Steg 1 tillämpas fr.o.m. rapporteringen per juni 2012.

Steg 2 innebär att RUTS svenska del får en mer detaljerad sektorfördelning av fordringar och skulder för att bättre kunna analysera storlek och volatilitet på gränsöverskridande upplåning som inhemska banker har mot utländska sektorer. Övriga fordringar och skulder, som tidigare har räknats fram, ingår numera i rapporten. För att göra statistiken mer användbar för övervakning av kreditexponeringar för nationella banksystem har RUTS konsoliderad fått en mer detaljerad sektorfördelning både på lokala och icke-lokala fordringar. En löptidsfördelning har införts för emitterade värdepapper i både RUTS svensk del och RUTS konsoliderad vilket medför att en mer utförlig analys kan göras av vilka banksystem som är beroende av stabila eller kortsiktiga finansieringskällor. Dessutom ingår i båda rapporterna fordringar och skulder gentemot European Stability Mechanism (ESM), European Investment Bank (EIB) och upplupna/förutbetalda poster. Steg 2 tillämpas fr.o.m. rapporteringen per december 2013.

Derivat

På önskemål från BIS insamlas uppgifter om valuta- och sektorfördelade OTC-derivat, dvs. derivat som handlas direkt mellan köpare och säljare.

Uppgifter till BIS derivatstatistik har samlats in sedan år 1998. Per december 2004 utökades den med Credit Default Swaps (CDS) med nedbrytningar på rating, löptid och underliggande instrument Fr.o.m. rapporteringen avseende juni 2011 utökades CDS-delen i rapporten med bl.a. nedbrytningar på fler sektorer och motpartsländer. Under år 2013 genomfördes undersökningen BIS Triennial Survey avseende derivat. Den genomförs vart tredje år.

Riksbanken

Riksbankens tillgångar och skulder (ECB BSI NCB) samlas in och levereras till ECB fr.o.m. år 2004.

Icke monetära värdepappersbolag

Uppgifter om icke monetära värdepappersbolags (del av Other Financial Institutions, OFI) tillgångar och skulder samlas in på uppdrag av Finansinspektionen och fr.o.m. år 2004 levereras dessa till ECB.

SSI

Finansiella strukturindikatorer (SSI), uppgifter om antal filialer, antal anställda, andel av totala tillgångar etc., levereras till ECB fr.o.m. år 2004.

Skillnader i lagstiftning

Tidigare hade kreditaktiebolag och finansbolag olika lagstiftningar, men fr.o.m. den 1 januari 1994 infördes lagen om kreditmarknadsbolag, vilken omfattar bolag som tidigare var kreditaktiebolag eller finansbolag. Den 1 juli 1997 ersattes denna av lagen om finansieringsverksamhet, varvid även ekonomiska föreningar gavs möjlighet att bedriva finansieringsverksamhet. Benämningen kreditmarknadsbolag ersattes härmed med kreditmarknadsföretag.

SDDS

Finansmarknadsstatistiken bidrar också till databasen Special Data Dissemination Standard (SDDS) som inrättades 1996 av Internationella valutafonden (IMF) för att vägleda länder som har, eller som kan söka, åtkomst till internationella kapitalmarknader i spridningen av ekonomiska och finansiella uppgifter till allmänheten. Denna webbplats ger information om de ekonomiska och finansiella uppgifter som sprids av medlemsländerna som bidrar till SDDS. Den 18 november infördes en ny nivå inom denna rapportering – SDDS Plus. Från och med 1 januari 2015 tog SCB över rollen som nationell koordinator från Riksbanken.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken har ett stort användningsområde och många användare. Statistiken utgör bl.a. ett viktigt underlag i SCB:s finans- och nationalräkenskaper.

Riksbanken använder statistiken för att följa utvecklingen på kapital-, valuta- och kreditmarknaderna.

Europeiska Centralbanken (ECB) och Bank for International Settlements (BIS) är också stora användare av statistiken. ECB använder statistiken för att stödja ECB:s monetära policy och andra åtagande inom Eurosystemet och Europeiska centralbanksystemet (ESCB). BIS använder statistiken för att följa olika delar av det globala finansiella systemet. Exempelvis gränsöverskridande (positioner) tillgångar och skulder från internationellt aktiva banker.

Andra viktiga användare är branschorganisationer och rapporterande institut som använder statistiken för bl.a. marknadsanalyser samt forskare, journalister och studenter.

A.12 Uppläggning och genomförande

Balansräkningsstatistik (MFI)

Balansräkningsstatistik redovisas månadsvis. Statistiken bygger på uppgifter hämtade ur MFI-blanketten och regleras av Riksbankens författningssamling RBFS 2014:2.

MFI-blanketten lämnas in månadsvis av de största instituten som har en balansomslutning som tillsammans uppgår till minst 95 procent av de rapporteringsskyldiga institutens sammanlagda balansomslutning. De övriga instituten (de minsta som tillsammans har en balansomslutning som uppgår till maximalt 5 procent av de rapporteringsskyldiga institutens sammanlagda balansomslutning) delas upp i kvartals- respektive årsrapportörer. De institut som står för 4,5 procent av den sammanlagda balansomslutningen rapporterar kvartalsvis, medan resterande del av populationen (0,5 procent) rapporterar årsvis. Rapporter från kvartals- och årsrapportörer imputeras mellanliggande månader för att få jämförbara värden. Avgränsningen mellan 95 procent (månadsvis), 4,5 procent (kvartalsvis) och 0,5 procent (årsvis) avgörs för varje kalenderår med hänsyn till förhållandena den 30 september närmast föregående år.

Räntestatistik (MIR)

Statistiken samlas in månadsvis från ett representativt urval av större

MFI. Rapporteringen regleras i RBFS 2014:2.

Rapport över individuellt pensionssparande (RIPS) och rapport över utländska tillgångar och skulder (RUTS)

RIPS- och RUTS-statistiken redovisas kvartalsvis. RIPS rapporteras av pensionssparinstitut, dvs. institut med Finansinspektionens tillstånd att bedriva pensionssparrörelse såsom banker, värdepappersbolag och utländska värdepappersföretag med filial i Sverige. RUTS rapporteras av svenskägda MFI (inklusive dotterbolag och filialer verksamma i utlandet) samt utlandsägda MFI verksamma i Sverige med betydande positioner mot utlandet. RUTS-populationen ses över per september varje år. Rapporteringen av RIPS och RUTS regleras i RBFS 2014:2.

Statistik över OTC-derivat

Derivatstatistiken samlas in halvårsvis från de fyra storbankerna på gruppnivå, dvs. inklusive dotterbanker och filialer i utlandet, för BIS räkning. Vart tredje år genomför BIS en större global undersökning, Triennial Survey.

Statistik över Banking Structural financial Indicators (SSI)

Uppgifterna till SSI-statistiken samlas in och levereras en gång per år till ECB. De avser nyckelindikatorer för finansinstitut, försäkringsföretag och pensionsinstitut och regleras i ECB/2007/9.

Övrig insamling

Därutöver inhämtas vissa uppgifter från Riksgäldskontoret, Riksbanken, Finansinspektionen samt annan ekonomisk statistik från SCB.

All statistik samlas in elektroniskt. Statistiken är en snabbstatistik, vilket innebär att SCB kan göra revideringar av värden i efterhand. Statistiken innehåller inga bokslutsdispositioner, vilket gör att uppgifterna inte blir fullt jämförbara med den statistik som bygger på uppgifter som lämnas efter bokslut. Vissa särbestämmelser kan också göra att redovisning och statistik inte helt överensstämmer.

A.13 Internationell rapportering

Till ECB levereras månadsvis och kvartalsvis balansräkningsstatistik för MFI (ställnings- och förändringsvärden) enligt ECB:s förordning ECB/2013/33 (år 2014 ersatte denna ECB/2008/32). Månadsvisa leveranser av emissioner, Kvartalsvisa leveranser av balansräkningsstatistik för OFI och årsvisa leveranser av strukturindikatorer sker enligt ECB:s guideline ECB/2013/34 (år 2014 ersatte denna ECB/2009/7). Räntestatistiken levereras månadsvis enligt förordning ECB/2013/34 (år 2014 ersatte denna ECB/2009/7). Leveranser sker elektroniskt via GESMES-filer¹.

I leveransen till ECB ingår uppgifter som ECB vidarebefordrar månadsvis till IMF som underlag till International Financial Statistics (IFS). Uppgifter till IMF:s SDDS-statistik levereras elektroniskt till IMF. SDDS-rapporteringen sker enligt IMF:s ”Guide to the Special Data Dissemination Standard”. Sedan januaripubliceringen 2013 så ligger tidsserier tillbaka till 2004 på SCB:s hemsida. Tidsserierna visar utlåning samt in- och upplåning för MFI samt separat tabell för Riksbankens positioner. SDDS-serier finns även tillgängliga i SCB:s Statistikdatabas.

Till OECD levereras månadsvis penningmängdsuppgifter i Excelformat.

Rapporteringen till IMF och OECD grundar sig på en överenskommelse med Riksbanken.

Till BIS levereras månadsvisa uppgifter om emissioner, kvartalsvisa uppgifter om utländska tillgångar och skulder enligt Guidelines for reporting the BIS international banking statistics (March 2013). BIS får också halvårsvis uppgifter om OTC-derivat enligt BIS ”Guidelines for semi-annual OTC derivatives statistics. Under år 2013 skickades uppgifter om BIS Triennial Survey avseende derivat. Den genomförs vart tredje år. Leveranser sker elektroniskt via filformatet GESMES¹.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Under år 2016 genomförs en större global undersökning, BIS Triennial Survey avseende derivat. Den genomförs vart tredje år.

För räntestatistiken (både internationella leveranser och nationell publicering) planeras en metodändring för hur räntorna på MFI-nivå ska viktas samman i det fall räntestatistiken baseras på ett urval av MFI-institut. ECB har tagit fram rekommendationer (enligt Guideline ECB/2014/15) där alla EU-länder rekommenderas att vikta MFI-räntor med hänsyn taget till olika strata (i Sverige planeras följande strata: banker, bostadsinstitut och övriga MFI). Sverige planerar att genomföra metodförändringen under 2015 (senast 2016) vilket genomgående kommer att påverka ränteserierna tillbaka till september 2010.

---

¹ GESMES (Generic Statistical Message) har utvecklats inom ramen för internationellt samarbete. Det är ett självbeskrivande format, dvs. en fil som lagras i GESMES-format innehåller sin egen beskrivning (metadata och processdata).

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Sveriges riksbank (Riksbanken) har sedan lång tid tillbaka tagit fram statistik över svenska monetära finansinstitut (MFI) och de finansiella marknaderna, s.k. finansmarknadsstatistik. Statistiken är en snabbstatistik och uppgifterna samlas i huvudsak in månadsvis. Vissa uppgifter samlas dock in kvartals- halvårs- eller årsvis. Uppgifterna avser ställningsvärden (utestående belopp) räntesatser och förändringsvärden (exempelvis årliga tillväxttakter).

Statistiken ger en bild av den övergripande strukturen av;

- MFI:s tillgångar och skulder
- utvecklingen av penningmängd och kreditgivning (in- och utlåning)
- in- och utlåningsräntor
- värdepappersmarknaden
- land-, sektor- och valutafördelning av utländska tillgångar och skulder
- OTC-derivat

Riktlinjer för produktionen är att insamlade data ska kontrolleras så långt som behövs för att säkerställa att statistiken är tillförlitlig på aggregerad nivå. Kvaliteten ska vara hög och minst motsvara de krav som ställs på den officiella statistiken. Rutinerna i insamlingen och sammanställningen av statistiken t.ex. bortfallshantering, påminnelser, m.m., ska motsvara vedertagen god statistik-praxis.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Statistiken beskriver ett antal populationer. Populationerna överlappar till stor del varandra men vissa skillnader finns. De centralaste är MFI, MIR, RIPS och RUTS. Samtliga populationer presenteras närmare nedan.

MFI-populationen består av monetära finansinstitut (MFI) verksamma inom Sveriges gränser och deras filialer i utlandet. MFI definieras som finansiella företag med verksamhet att ta emot inlåning och nära substitut till inlåning från andra än monetära finansinstitut och som för egen räkning ger krediter och placerar i värdepapper.

Som MFI räknas;

- centralbanker (sektor² 121000),
- banker (sektor 122100),
- bankfilialer i Sverige till banker i utlandet (sektor 122200),
- bostadsinstitut (sektor 122300),
- andra monetära kreditmarknadsföretag (sektor 122400),

---

² Sektorindelning sker enligt INSEKT 2014 = Standard för institutionell sektorindelning

- Penningmarknadsfonder (sektor 125000),
- monetära värdepappersbolag och fondkommissionärer (sektor 122500)
- samt övriga monetära finansinstitut (sektor 122900 enligt klassificeringen Insekt 2014).

Uppgifter rörande monetära investeringsfonder har tidigare endast ingått i penningmängden men ingår fr.o.m. publiceringen per april 2009 i MFI:s balansräkningar. Historiskt ingår uppgifter fr.o.m. mars 2005 vilket innebär att balansräkningsstatistiken har reviderats från detta datum.

Riksbanken använder sig inte av samma rapportformulär som övriga MFI och när det inte särskilt påtalas avser därför MFI-populationen här MFI förutom Riksbanken³.

Riksbanken tillhandahåller en förteckning över de institut som räknas till MFI-populationen. I förteckningen framgår om ingående institut klassas som bank, bostadsinstitut, finansbolag eller övrigt MFI.

MIR-populationen för rapportering av in- och utlåningsräntor bestod fram t.o.m. juni 2005 av samtliga bostadsinstitut samt ett urval av större svenskägda banker. Per september 2005 utökades populationen med ett urval av kommun- och företagsfinansierande institut samt finansbolag.

I **RIPS**-populationen ingår samtliga institut som innehar Finansinspektionens särskilda tillstånd att bedriva pensionssparörelse (IPS) i Sverige.

RUTS-populationen består av svenskägda MFI (inklusive dotterbolag och filialer verksamma i utlandet) samt utlandsägda MFI verksamma i Sverige med betydande positioner mot utlandet.

Fastställandet av RUTS- populationen utgår från institut i;

- sektor 122100 "Banker (utom centralbanker)" och deras eventuella filialer i utlandet,
- sektor 122200 "Bankfilialer i Sverige till banker i utlandet",
- sektor 122300 "Bostadsinstitut",
- sektor 122400 "Andra monetära kreditmarknadsföretag,
- sektor 122500 "Monetära värdepappersbolag och fondkommissionärer".

Populationen för **OTC-Derivat** utgörs av de största inhemska instituten på derivatmarknaden, vilka i Sverige består av de fyra svenskägda storbankerna. Rapporteringen sker på gruppnivå, dvs. inklusive dotterbanker och filialer i utlandet.

Utöver ovanstående inhämtar SCB uppgifter från eller via följande källor:
Från Riksgäldskontoret inhämtas uppgifter om den svenska statskulden.

Från Riksbanken inhämtas deras tillgångar och skulder.

---

³ Det som här benämns MFI avser alltså i huvudsak det som brukar kallas för OMFI (Other Monetary Financial Institutions), dvs. MFI förutom centralbank.

Från Finansinspektionen hämtas vissa balansräknings- och resultatposter exempelvis ränteintäkter och kreditförluster för MFI totalt. Uppgifter till strukturindikatorerna om bl.a. antal anställda och antal filialer till kreditinstitut hämtas också från Finansinspektionen.

Uppgifter om Penningmarknadsfonder sammanställs utifrån de uppgifter fonderna rapporterar till Finansinspektionen och som SCB sammanställer statistik för i "Investeringsfonder, tillgångar och skulder" (FM0403).

Uppgifter om räntebärande värdepappersemissioner hämtas från Svensk värdepappersdatabas (SVDB).

1.1.2 Variabler

Varje statistikuppgift som instituten ska rapportera till SCB identifieras med 14 s.k. dimensionsvariabler:

1. Konto: (ställningsvärde eller förändring)
2. Kontoslag: (anger sida i balansräkningen)
3. Kontopost: (anger typ av tillgång eller skuld)
4. Löptid (typ av tidsrelaterade villkor)
5. Ändamål: (för in- och utlåning samt aktier)
6. Säkerhet (underliggande tillgång)
7. Land (där motparten befinner sig)
8. Motpart (typ av sektormotpart)
9. Valuta
10. Värdering (värderingstyp som gäller för objektet)
11. Sort (enhet som antal, summa i kronor eller liknande)
12. Uppgiftslämnare
13. År
14. Period

Idag insamlas uppåt 40 000 kombinationer av ovanstående variabler, men i teorin är betydligt fler kombinationer tänkbara. I blanketterna som uppgiftslämnarna fyller i syns i regel inte variabelkod utan de fyller i celler efter namngivna kolumner och rader.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken presenteras främst i form av ställningsuppgifter (utestående belopp) i miljoner kronor, men även som räntesatser, antals- och förändringsuppgifter. Förändringsvärden beskriver summan av alla förändringar som skett från senaste rapporteringstillfället till det aktuella rapporteringstillfället och insamlas avseende vissa händelser.

Ställnings- och förändringsvärden samlas i de flesta fall in i tusental kronor och presenteras i miljontals kronor.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken presenteras främst utifrån en balansräkningsstruktur innehållande tillgångar och skulder vilka bryts ner på mer eller mindre finfördelade nivåer och motparter. Därutöver särredovisas in- och utlåningsräntor, individuellt pensionssparande, derivatmarknaden, utländska tillgångar och skulder och värdepappersmarknaden.

Part (i många fall detsamma som rapporterade institut) presenteras antingen med hela populationen som en grupp eller för en eller flera speciellt intressanta institutgrupper inom populationen, t.ex. banker, bostadsinstitut och finansbolag. Avseende MFI- populationen presenteras statistiken beroende på statistikleverans antingen inklusive eller exklusive svenska instituts filialer i utlandet.

Motpart finns uppdelat per land eller landgrupp och per institutionell sektor/delsektor. Indelningarna följer INSEKT (Institutionell sektorindelning) med skillnaden att utländska motparter specificeras på olika sektorer. Vanliga landindelningar är Sverige, EMU-länder, övriga EU-länder och övriga världen. Vanliga sektorindelningar är dels MFI och dess delsektorer, dels svensk icke-MFI där exempelvis hushåll och icke-finansiella företag kan nämnas.

Tillgång eller skuld kan presenteras i enskild valuta eller valutagrupp. Vanliga enskilda valutor är svenska kronor (SEK), Euro (EUR) och amerikanska dollar (USD). Vanliga valutagrupper är inhemsk valuta, utländsk valuta och total valuta.

Även löptid på utlåning, inlåning och värdepapper samt säkerhet på utlåning är centrala indelningsgrunder i statistiken.

In- och utlåning är två mycket centrala poster i statistiken och exempelvis kan nämnas utlåning till svenska hushåll och icke-finansiella företag som är två av de viktigaste redovisningsgrupperna. Utlåning till hushåll och till icke-finansiella företag presenteras som stockuppgifter vid slutet av respektive månad och som specificerade parter finns banker, bostadsinstitut, finansbolag och övriga MFI. Även räntor på in- och utlåning är centrala uppgifter.

Penningmängden är ett mycket centralt redovisningsmått. År 2009 upphörde M0 som penningmängdsmått och serien återfinns nu istället under namnet ”sedlar och mynt hos svensk allmänhet”. Med gamla definitioner finns sedlar och mynt hos svensk allmänhet och M3 sedan år 1961. Fr.o.m. år 2006 beräknas parallellt en ny uppsättning av sedlar och mynt hos svensk allmänhet och penningmängdsmåtten M1, M2 och M3 som till stor del harmoniserats med ECB:s definitioner. Till novemberpubliceringen 2013 så uppdaterades penningmängdsmåttet M3 i linje med ECB:s hantering av repotransaktioner mot centrala motparter. MFI:s repor mot centrala motparter (OMX i Sverige) exkluderades i statistiken tillbaka till september 2010.

Den nya penningmängden omfattar allmänhetens inlåning i alla typer av MFI och allmänhetens innehav av korta värdepapper utgivna av alla MFI. Den gamla definitionen avser endast allmänhetens innehav av bankcertifikat. Det har varit möjligt att beräkna dessa nya penningmängdsmått på ett godtagbart sätt från och med januari 1998. Innehållet i de olika penningmängdsmåtten specificeras i nedanstående tabell.

Tabell över skillnader mellan nya och gamla penningmängdsmått, instrument

Instrument	Gamla	Nya
Sedlar och mynt	Allmänhetens sedlar och mynt	Allmänhetens sedlar och mynt
Dagslån	M3	M1
Avistakonton	M3	M1
Inlåning med överrenskommen löptid upp till 2 år	M3	M2
Inlåning med överrenskommen löptid över 2 år	M3	
Inlåning med uppsägningstid upp till 3 månader	M3	M2
Inlåning med uppsägningstid över 3 månader	M3	
Repor	M3	M3
Penningmarknadsfondandelar och penningmarknadsinstrument		M3
Certifikat	M3	M3
Övriga värdepapper med löptid upp till 2 år		M3
Allemansspar	M3+	
Statsskuldväxlar	M3+	

Publiceringen av M3+ upphörde 2005.

På grund av ett ökat intresse för att kunna se hur centralbankernas extraordinära åtgärder påverkar likviditeten i ekonomin publiceras fr.o.m. april 2009 statistik över den s.k. monetära basen. Den definieras som utestående sedlar och mynt + MFI:s inlåning i Riksbanken + fordringar på Riksbanken till följd av emitterade riksbankscertifikat. Historiska uppgifter om den monetära basen finns från januari 1981.

1.1.5 Referenstider

Ställningsvärden och förändringsvärden är två olika vedertagna sätt att rapportera.

Som referenstidpunkt för ställningsvärden gäller sista kalenderdagen i månad, kvartal, halvår eller år. Som referensperiod för förändringsvärden gäller hela perioden från föregående till nuvarande referenstidpunkt.

1.2. Fullständighet

Finansmarknaderna består av flera delar, bland annat

- kapitalmarknaden, som i sin tur kan delas in i värdepappersmarknaden och bankmarknaden.
- valutamarknaden.
- råvarumarknaden.

Utifrån de ramar Riksbanksuppdraget ger kan statistiken sägas vara en relativt fullständig beskrivning av den svenska finansmarknaden. Ett undantag är ägarinformation gällande certifikat och obligationer som uppgiftslämnarna idag inte har möjlighet att lämna men som Riksbanken och andra användare av statistiken gärna skulle vilja ha. Ett annat undantag är nyutlåning, vilken finns endast tillgänglig från bostadsinstitut.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken består av ett antal totalundersökningar, vilket innebär att urvalsfel inte förekommer. Det är dock mycket svårt att veta om samtliga uppgifter är korrekt ifyllda, trots att flera kontroller utförs. Exempelvis kan en inskickad balansräkning gå ihop även om inrapporterade siffror inte är korrekt ifyllda. Detsamma gäller bruttoförändringar under perioden etc. För att minimera felrapportering har Riksbankens föreskrifter och allmänna råd (RBFS) samt kompletterande instruktioner, som finns för varje blankett, utarbetats i samråd med rapporterande institut. Blanketter och instruktioner anpassas kontinuerligt för att fånga upp institutionsförändringar och förändringar på redovisningsområdet. Även detta arbete görs i samråd med rapporterande institut.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Balansräkningsstatistiken är en totalundersökning och urval tillämpas endast i fråga om rapporteringsfrekvens för de ingående monetära finansinstitut. För räntestatistiken genomförs årligen ett representativt urval av större MFI. RUTS (utländska tillgångar och skulder) baseras på ett urval av utlandsägda MFI verksamma i Sverige med betydande positioner mot utlandet. RUTS-statistiken är inte en urvalsundersökning utan en cut-off-undersökning där ingen uppräknings görs. En cut-off undersökning är en undersökning där alla enheter som är mindre än en viss storlek elimineras, i det här fallet ingår de största instituten som tillsammans har minst 95 % av positionerna mot utlandet.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningen är i det närmaste fullständig. En viss risk för undertäckning skulle kunna finnas för nytillkomna institut och utländska filialer som inte startat sin verksamhet vid första rapporteringstillfället. Alternativt att det svenska moderbolaget inte meddelar SCB att nya filialer eller dotterbanker i utlandet startas.

Kontroll av populationen för MFI, MIR samt RUTS sker en gång per år avseende förhållandena per 30:e september.

2.2.3 Mätning

I princip all rapportering sker elektroniskt. För de institut som använder elektronisk inrapportering kontrollerar uppgiftslämnaren själv att uppgifterna i blanketten är konsistenta innan de skickas in till SCB. Konsistensfel av mindre betydelse kan dock förekomma.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Vid första tillfället då statistiken ska levereras till kunder kan bortfallet vara 0-2 institut av totalt ca 200 stycken. Dessa inkommer vanligen inom någon månad. I de fall ett institut inte lämnar in MFI-rapporten i tid för leverans, imputeras ställningsvärdet från föregående månad eller kvartal. Detta är likvärdigt med att inga ytterligare finansiella händelser skulle ha skett. För eventuella bortfall av övriga blanketter vidtas ingen bortfallsåtgärd. Sammanfattningsvis bedöms objektsbortfallet som försumbart, då det är alltför litet för att påverka utfallet.

Det partiella bortfallet är okänt. En inskickad balansräkning balanserar alltid med avseende på tillgångar och skulder, men det är ändå omöjligt att veta om uppdelningarna är korrekt gjorda. I enstaka fall kan misstänkas att ett stort värde lagts på ett fåtal poster, exempelvis posten Övrigt, i stället för att specificeras på olika finansobjekt.

2.2.5 *Bearbetning*

Konsistens- och tidsseriekontroller görs inom respektive blankett. I vissa fall görs även rimlighetskontroller samt avstämning mellan blanketter. Kontroller görs även på den statistik som levereras. Kontakt tas vid behov med uppgiftslämnaren. Uppenbara felaktigheter såsom att stora belopp placerats på fel rad i blanketten upptäcks i regel vid denna typ av granskning. Däremot kan felaktigheter beroende på exempelvis missförstånd från uppgiftslämnaren av vad som ska rapporteras på respektive post passera utan upptäckt.

Statistikleveranser till ECB och BIS kontrolleras även avseende tidsserier, konsistens och rimlighet av mottagarna och kommuniceras tillbaka till SCB.

2.2.6 *Modellantaganden*

Statistikens huvudblankett, MFI-blanketten, samlas in månadsvis med undantag för de minsta instituten som tillsammans har en balansomslutning som uppgår till högst 5 procent av de rapporteringsskyldiga institutens sammanlagda balansomslutning. Av dessa institut rapporterar 4,5 procent blanketten kvartalsvis och återstående 0,5 procent årsvis. För institut som rapporterar kvartalsvis imputeras ställningsvärdet från föregående kvartal, under mellanliggande månader. Det betyder att månaderna januari, februari, april, maj, juli, augusti, oktober och november behandlas som om inga ytterligare finansiella händelser skulle ha skett för kvartalsrapportörerna. Årsrapportörerna hanteras på motsvarande sätt, och månaderna januari t.o.m. november behandlas som att inga ytterligare finansiella händelser skulle ha skett för dessa institut. 5-procentgruppens andel av den totala balansomslutningen är dock så liten att modellantagandena inte anses påtagligt ändra utfallet av undersökningen.

Fr.o.m. december 2001 sammanställs och levereras utlåning till motpartssektorn hushåll per ändamål. Denna variabel samlas dock inte in. Istället approximeras ändamålet utifrån med vilken säkerhet som lånet är taget i kombination med låntagarens sektortillhörighet.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Ingen redovisning av osäkerhetsmått görs.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Statistik produceras och levereras månads-, kvartals-, halvårs- och årsvis. BIS Triennial Survey avseende derivat produceras vart tredje år.

3.2 Framställningstid

Balansräkningsuppgifter samlas in månadsvis och ska vara SCB tillhanda senast nionde bankdagen efter referensperiodens slut. Uppgifter om räntor samlas in månadsvis och ska vara SCB tillhanda senast elfte bankdagen efter referensperiodens slut. Utländska tillgångar och skulder (RUTS) och Individuellt pensionsparande (RIPS) samlas in kvartalsvis och ska vara SCB tillhanda senast den sista i månaden efter referensperiodens slut.

Den halvårsvisa derivatstatistiken samlas in avseende juni och december, och den treårsvisa per juni. De ska vara SCB tillhanda omkring 45 dagar efter referensperiodens slut.

Framställningstiden på SCB är huvudsakligen mellan åtta och tio arbetsdagar. Ett mindre antal statistikleveranser har längre framställningstid samt att den nationella RUTS-publiceringen sker efter cirka 20 arbetsdagar.

Leverans- och publiceringstidpunkter:

Den månadsvisa balansräknings ska vara ECB tillhanda senast den 17:e bankdagen efter referensperiodens slut. Räntestatistiken ska vara ECB tillhanda senast den 21:a bankdagen efter referensperiodens slut. Övriga leveranser samt publicering på SCB:s hemsida sker den 19:e bankdagen efter referensperiodens slut (kl. 09.30). RIPS och RUTS publiceras på SCB:s hemsida den 19:e bankdagen i andra månaden efter kvartalsskifte (kl. 09.30).

Kvartalsuppgifter avseende balansräkningsstatistik ska vara ECB tillhanda senast den 28:e bankdagen efter referensperiodens slut.

Derivatstatistiken bör vara BIS tillhanda senast i mitten av mars respektive september och RUTS två månader efter kvartalsskifte.

SSI samlas in per december varje år och ska vara ECB tillhanda senast 31 mars.

3.3 Punktlighet

Leveranser och publiceringar har följt den ursprungliga tidsplanen.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Finans- och kapitalmarknaden har under 80- och 90-talen förändrats. Ett tidsseriebrott för den viktiga variabeln ”Utlåning till svensk respektive utländsk allmänhet” inträffade i januari 1992 då utlåningen började redovisas netto dvs. efter avdrag för reserveringar för befarade kreditförluster. Fr.o.m. december 2001 (RBFS 2001:2) ändrades redovisningen vid rapportering av utlåning till att avse utlåning före reserveringar för befarade kreditförluster. Summa tillgångar (balansomslutningen) redovisas emellertid exklusive reserveringar.

Vid bankkrisen år 1992 skapade bankerna dotterbolag för hantering av dåliga lån och andra tillgångar s.k. Asset Management Companies (AMC). I samband med

detta och senare har stora kreditstockar lyfts över från banker till finansbolag och omvänt vilket också orsakat tidsseriebrott.

En källa till osäkerhet vid studier av kreditutvecklingen i utländsk valuta över tiden är devalveringarna i början av 80-talet samt att kronan tillåtits flyta fr.o.m. den 19 november 1992 .

Tidigare hade kreditaktiebolag och finansbolag olika lagstiftningar, men fr.o.m. den 1 januari 1994 infördes lagen om kreditmarknadsbolag, vilken omfattar bolag som tidigare var kreditaktiebolag eller finansbolag. Den 1 juli 1997 ersattes denna av lagen om finansieringsverksamhet, varvid även ekonomiska föreningar gavs möjlighet att bedriva finansieringsverksamhet. Benämningen kreditmarknadsbolag ersattes härmed med kreditmarknadsföretag.

1 januari 1996 trädde en ny lagstiftning (1995:1559) i kraft gällande årsredovisning för kreditinstitut och värdepappersbolag. Lagen innebar en fullständig översyn av rapporteringsunderlaget och första rapporttillfälle enligt den nya lagstiftningen avsåg den 31 januari 1996. Tidsserier för många variabler har kunnat upprätthållas men vissa serier har brutits.

En ny EU-anpassad standard över institutionella sektorer infördes i statistiken fr.o.m. år 1998. Detta kan försvåra jämförelser med uppgifter före år 1998.

Under 90-talet har ett antal sparbanker bytt organisationsform till aktiebolag och därför flyttats till gruppen bankaktiebolag vilket gett brott i tidsserien för berörda bankgrupper. Inga ändringar gjordes historiskt för enskilda institut vid fusioner och uppköp eller för grupper då institut byter grupptillhörighet under år 2003.

Finansbolag blev klassade som monetära finansinstitut i december 2001. Monetära värdepappersbolag ingår i MFI-populationen fr.o.m. mars 2003. Dessa institutgrupper har dock kunnat inkluderas i äldre serier eftersom de rapporterat särskilda uppgifter även tidigare.

Uppgifter från monetära investeringsfonder (Penningmarknadsfonder) har tidigare inte samlats in men ingår fr.o.m. publiceringen avseende april 2009 i balansräkningsstatistiken. De har tagits med fr.o.m. mars 2005 vilket innebär att balansräkningsstatistiken har reviderats från detta datum.

Förändringar i MFI-, MIR och Emissionsblanketter genomfördes med första rapportering per september 2010. Nya rapporteringskrav från Europeiska centralbanken var ett av huvudskälen. Den ändrade insamlingen tillsammans med att många rapportörer sett över sina rapporteringssystem gör att visa serier får tidsseriebrott.

Definitionerna för typ av inlåning ändrades något i och med blankettförändringarna per september 2010. Tidigare innefattade med överenskommen löptid både konton med restriktiva uttagsvillkor och fasträntekonton. I den nya definitionen, som är en anpassning till ECB:s definitioner, rapporteras konton med restriktiva uttagsvillkor som inlåning med uppsägningstid medan fasträntekonton och andra konton med bindningstid rapporteras som inlåning med överenskommen löptid.

Fram till och med tredje kvartalet år 1992 mättes in- och utlåningsräntorna i bank på olika sätt. Inlåningsräntorna mättes då som ett genomsnitt under kvartalet. Från och med fjärde kvartalet år 1992 mäts både in- och utlåningsräntorna som ett vägt genomsnitt den sista dagen i perioden. I bostadsinstitutet genomfördes

mätningen första gången i mars 1996. Före år 2000 omfattade mätningen samtliga bankaktiebolag inklusive utländska filialer i Sverige, men endast de större bankernas uppgifter publicerades. Från år 2000 gjordes mätningen kvartalsvis hos ett urval av större svenskägda banker samt för samtliga bostadsinstitut. Från och med september 2005 görs mätningen per den sista varje månad som överenskommen årlig ränta. Före september 2005 redovisades räntan som överenskommen ränta utan annualisering. Per september 2005 utökades populationen med ett urval kommun- och företagsfinansierande institut, samt finansbolag och svenska filialer till utlandsägda banker. Fr.o.m. september 2010 redovisas emitterade värdepapper både efter instrumenttyp och efter ursprunglig löptid. Tidsserier har dragits tillbaka till år 2001. I tidigare publicering gjordes uppdelningen på typ av papper efter rapporteringen på löptid.

Emissioner rapporteras fr.o.m. september 2010 i en sammanslagen blankett istället för tre separata. Från och med februari 2013 inhämtas uppgifter om värdepappersemissioner från Svensk värdepappersdatabas (SVDB) och ersätter fr.o.m. december 2013 helt den blankettvisa emissionsrapporteringen. Bruttoemissioner av certifikat under perioden publiceras med start i september 2010.

Fr.o.m. december 2003 klassas värdepapper efter ursprunglig löptid och inte som tidigare efter instrumenttyp.

RUTS har under början av 80-talet utökats med fördelning på alla länder samt större valutor. Den konsoliderade RUTS samlades in halvårsvis till år 1999 då den blev kvartalsrapport. Under år 2005 utökades den konsoliderade RUTS med fördelning på slutlig risk. RUTS-populationen utökades under år 2005 till att omfatta alla MFI med betydande positioner mot utlandet. Fr.o.m. kvartal 2 2012 utökades RUTS svensk del med positioner mot Sverige i svensk valuta. Den konsoliderade RUTS utökades med en kolumn för lokala fordringar i utländsk valuta. Fr.o.m. kvartal 4 2013 har RUTS svensk del en mer detaljerad sektorfördelning av fordringar och skulder. Övriga fordringar och skulder, som tidigare har räknats fram, ingår numera i rapporten.

Även RUTS konsoliderad har fått en mer detaljerad sektorfördelning både på lokala och icke-lokala fordringar.

En löptidsfördelning har införts för emitterade värdepapper i både RUTS svensk del och RUTS konsoliderad. Dessutom har fordringar och skulder gentemot European Stability Mechanism (ESM), European Investment Bank (EIB) och upplupna/förutbetalda poster lagts till i rapporterna.

Per december 2004 utökades derivatstatistiken med Credit Default Swaps (CDS) med nedbrytningar på rating, löptid och underliggande instrument.

Fr.o.m. november 2014 infördes i statistiken en ny standard över institutionella sektorer anpassad till det europeiska systemet för national- och regionala räkenskaper (ENS 2010) som antagits som rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013). Främst är det sektorförändringar i den finansiella sektorn som påverkas där försäkringsföretag och pensionsinstitut delas upp i två olika sektorer, värdepapperiseringsinstitut (FVC) blir en egen sektor och sektorn Koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag tillkommit.

Nya uppgifter som tillkommit per november 2014 är rapportering av oreglerade lånefordringar (non-performing loans), utestående outnyttjade kreditmöjligheter

(s.k. kreditlinor) samt handelsfinansiering av poster utanför balansräkningen. Vidare har specificering av övriga skulder i form av korta positioner (räntebärande värdepapper, aktier och andelar) tillkommit. Ny uppgift är också rapportering av utlåning respektive in- och upplåning till MFI inom koncernen.

Omvärderingsspecifikationer för korta positioner, sålda lån samt administrering av FVC lån är nya specifikationer som har tillkommit.

I april 2013 började SCB för Riksbankens räkning samla in och publicera värdepappersstatistik baserat på datauppgifter från bland annat Euroclear, ECB:s värdepappersdatabas och emittentrapporering. Detta har möjliggjort att vissa uppgifter för emitterade värdepapper (inkl. förlagslån) har utgått från blanketten. Uppdelning på löptider, svensk- och utländsk marknad, rörlig och bunden ränta för olika obligationstyper samt uppgifter om köpesumman är garanterad åter vid förfall eller ej utgår därmed.

Uppgifter om Beviljat belopp på utlåning utgår men ersätts av ovan nämnda uppgifter om kreditlinor. Kreditlinor är ett bredare begrepp än beviljat belopp då denna även avser åtaganden om att lämna kredit, köpa värdepapper eller att utfärda garantier eller accepter.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Olika blanketter rapporteras av olika institutpopulationer vilket gör en jämförelse mellan statistiken svår. T.ex. går det inte att på totalnivå jämföra inlåning på konto i RIPS med samma post i MFI-rapporten eftersom RIPS rapporteras av institut med särskilt tillstånd att bedriva pensionsparrörelse. RUTS som rapporteras endast av de MFI som har betydande positioner mot utlandet blir inte riktigt jämförbar med MFI-rapporten på totalnivå.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Denna statistik innehåller inte bokslutsdispositioner. Den är därför inte fullt jämförbar med annan statistik som bygger på bokslut, t.ex. Finansiella företag, årsbokslut (FM0402). Vissa särbestämmelser kan också göra att statistik och redovisning inte helt överensstämmer. Exempelvis ska ut- och inlåning rapporteras till nominellt värde medan marknadsvärderat är möjligt i FM0402. Vidare ska utlåningen rapporteras inklusive reserveringar medan den rapporteras exklusive i i FM0402. I FM5001 är det värdepapprets egenskaper som styr klassificeringen och inte syftet med innehavet vilket redovisningen och FM0402 tillåter. Räntebärande värdepapper som avses hållas till förfall får därför t.ex. inte rapporteras som utlåning i FM5001.

B.5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras i publikationen Riksbankens finansmarknadsstatistik som går att finna på SCB:s hemsida, www.scb.se under *Hitta statistik/Finansmarknad/Ämnesövergripande statistik/Finansmarknadsstatistik* (direktadress: www.scb.se/fm5001).

Delar av statistiken publiceras också i statistikdatabasen. Produkten FM0401 (Banker och kreditmarknadsföretag, tillgångar och skulder) publiceras på SCB:s hemsida, www.scb.se/fm0401.

Sedan 1 januari 2015 har SCB det nationella koordineringsansvaret för SDDS plus i Sverige (www.scb.se/sdds-plus). Finansmarknadsstatistik förs över till Internationella valutafonden (IMF) via SDMX-fil den 19:e bankdagen i månaden. Tidsserier för SDDS plus-serierna finns tillgängliga i statistikdatabasen www.statistikdatabasen.scb.se. Välj finansmarknadsstatistik/finansmarknadsstatistik

Därutöver skickas statistikleveranser till:

- Europeiska Centralbanken (ECB), www.ecb.int. Materialet levereras i filformatet GESMES.
- Bank for International Settlements (BIS) som underlag till bl.a. publikationen The Quarterly Review. Publikationen går att finna på BIS hemsida, www.bis.org. Materialet skickas i filformatet GESMES.
- Internationella valutafonden (IMF) som underlag till publikationen International Financial Statistics. Publikationen går att finna på IMF:s hemsida, www.imf.org. Materialet levereras i Excelformat via e-post.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Leveranser sker via e-post i Excelformat och siffrorna går att finna på OECD:s hemsida, www.oecd.org.

5.2 Presentation

Statistiken redovisas i form av text, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Ytterligare information finns att läsa under rubriken "Dokumentation" på undersökningens hemsida, www.scb.se/fms. Där finns dokumentation av hur statistiken tagits fram (SCBDOK), samt av mikrodata (MetaPlus).

5.4 Tillgång till primärmaterial

För de uppgifter som SCB samlar in för finansmarknadsstatistiken gäller absolut sekretess enligt 24 kap. 8§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Det innebär att SCB inte får lämna ut statistikuppgifter om enskilda företag. Sekretessen iakttas mot enskilda personer, företag och andra statliga myndigheter. Sekretesslagen inskränker alltså allmänhetens rätt att ta del av denna typ av allmänna handlingar som normalt gäller för myndigheter enligt Tryckfrihetsförordningen.

Sveriges statistiska databaser innehåller dock viss primärstatistik som presenteras efter skriftlig överenskommelse med uppgiftslämnarna.

5.5 Upplysningstjänster

Aktuella kontaktuppgifter finns på finansmarknadsstatistikens hemsida, www.scb.se/fms under Kontakta oss.